СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 33. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 11-го лютого 1942. No. 33. Jersey City, N. J., Wednesday, February 11, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Америка Готова Зірвати з Французьким Урядом у Віші - На Сінґапурськім Острові Завзята Боротьба - В Лібії Здержано Наступ „Осі", а Японський на Филипинах

АМЕРИКА ПЕРЕСТЕРІГАЄ ВІШІ ПЕРЕД МОЖЛИВИМ ЗІРВАННЯМ ЗНОСИН

ВАШИНҐТОН. — Кріза у відносинах між Злученими Державами та урядом Віші стає неминучою, коли з усіх боків надходять вістки про тіснішу співпрацю уряду Петена з Державами Осі. Департамент стейту переводить швидкий перегляд своєї ограниченої співпраці з урядом Петена й є дуже правдоподібним, що в наслідок звороту французької політики в сторону Німеччини, ця політика ограниченої співпраці може закінчитися цілковитим зірванням. Американський уряд має докази, що Франція Віші активно співділає з німецько-італійською коаліцією, зверненою проти Англії й Америки. Німці, як доносять, уживали французьких перевозових кораблів, щоб доставити допомогу маршалові Ромелові в Лібії, а французький представник в Індо-Китаю адм. Жан Деку дозволяє японцям рівнож уживати французьких кораблів та явно спомагає Японію у її війні проти Злучених Держав. В тій справі інтервенював також британський амбасадор Гелифекс, який доручив Сомнерові Велесові, підсекретареві стейту спеціяльний звіт про співпрацю французьких властей з маршалом Ромелем в Північній Африці. Вашинґтонська французька амбасада рішуче заперечила, начеб уряд Петена помагав німцям та італійцям у ї проти-наступі в Лібії.

УХВАЛЕНО 100 МІЛІОНІВ НА ЦИВІЛЬНУ ОБОРОНУ

ВАШИНҐТОН. — Палата послів серед бурхливої дискусії ухвалила $100,000,000 на потреби цивільної оборони, виступаючи рівночасно проти видатків на т. зв. мистецькі програми, які малиб входити в програму оборони. Ці застереження відносяться до призначення до Офісу Цивільної Оборони танцюристки Мейрис Чаней, фільмового актора Мелвина Доґласа, і т. п. Підчас дискусії конґресмени критикували паню Елеонору Рузвелт за її політику в Офісі Цивільної Оборони, але підкресляючи рівночасно її безпримірний патріотизм та відданість справі оборони цивільного населення.

НОВИЙ БУДЖЕТ ДЛЯ ПОТРЕБ АРМІЇ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт зажадав від Конґресу нового буджету для потреб армії представляючи ці видатки на суму $22,888,901,900. Минулого тижня ухвалено в Конґресі 26 біліонів для потреб маринарки, що разом робить найбільший воєнний буджет в цілій історії Злучених Держав Америки.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОТИ ЗАКОНУ В СПРАВІ ЧУЖИНЕЦЬКИХ АҐЕНТУР

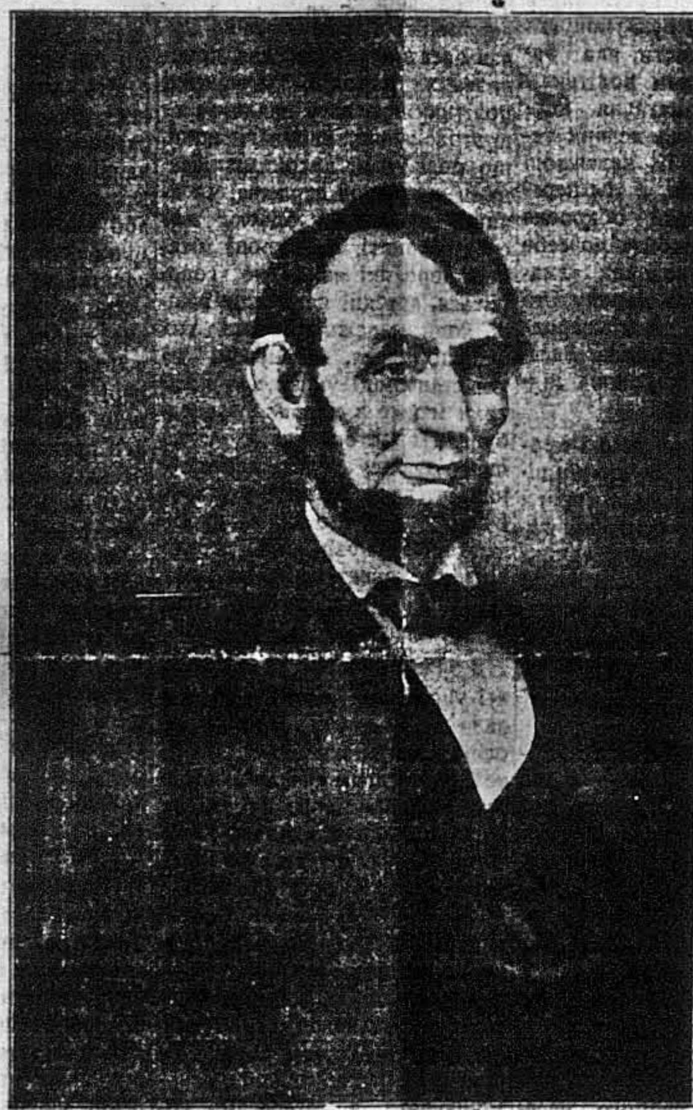
ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відкинув закон в справі реєстрації чужинецьких аґентів, який представлено йому до підписання, бо його стилізація, на думку президента, не є відповідною й може зашкодити союзникам Америки. Згідно з тим законом, всякі чужинецькі представники, що представляють в Америці справу чужого уряду, повинні реєструватися в департаменті стейту. І так, колиб знову до Вашинґтону прибув британський премієр Винстон Чорчил чи лорд Бівербрук, міністер продукції, то обидва вони, згідно з тим законом, повинні би зареєструватися в департаменті стейту. Законопроєкт приготовано тоді, коли Америка не була ще у війні. Тепер, в наслідок змінених обставин, треба також змінити текст законопроєкту.

ЗАКИДУЮТЬ ДАЄСОВІ „ПРО-ТОТАЛІТАРНІ СИМПАТІЇ"

ВАШИНҐТОН. — Краєва Адвокатська Ґільда та Краєва Федерація Конституційних Вольностей виступили з обвинуваченнями проти конґресмена Мартина Даєса, голови конґресового комітету для розсліду не-американської діяльности, за це, що він поблажливо ставиться до фашистівських і нацистичних орґанізацій в Америці, а всю свою енерґію звертає на поборювання лівих уґруповань. Адвокатська Ґілда твердить, що Даєс може відіграти ролю „американського лорда Гав-Гав" (анґлієць, що перейшов на службу до німців та з Берліна виголошує пропаґандні радіові промови проти Анґлії). Обидві згадані ґрупи домагаються, щоб Конґрес зліквідував Комітет Даєса та не витрачував грошей на його удержання.

НОВІ ПОСОЛЬСТВА В КАНАДІ

ОТТАВА (Канада). — Премієр Мекензі Кінґ заявив, що канадійський уряд визнає дипльоматичних представників Норвеґії, Польщі й Югославії. Норвезький консуль Даніель Стеен і польський Віктор Подовскі стають автоматично уповажненими представниками своїх дотичних урядів. Представником Югославії буде д-р Цанкар, який був на дипльоматичному пості в Арґентині. Премієр сказав, що канадійський уряд рівнож розбирає справу представництва Греції.

"That Government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth."

ABRAHAM LINCOLN

ПОЖАР УШКОДИВ ВЕЛИКИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „НОРМАНДІЮ"

НЮ ЙОРК. — В понеділок, 9. лютня ц. р., вибух на б. французькому кораблі „Нормандія" грізний пожар, який ушкодив значно цей люксусовий корабель та наніс міліонові шкоди. У хвилі вибуху на кораблі було 2,500 робітників, яких врятувала пожарна сторожа. В гашенні огню брали участь пожарні відділи з західної частини міста. Вогонь тривав понад шість годин та знищив верхню частину корабля. В наслідок того як теж і тягару води, що найшла отворами до спідних комор, „Нормандія" перекинулася на один бік. Пожар спричинив смерть одного робітника, а 168 робітників понесли менші й більші поранення. Аґенти ФБІ почали негайні доходження, щоб устійнити причини пожару. Покищо нема жадних доказів, що вогонь повстав в наслідок саботажу. „Нормандія" була гордощами французької фльоти й найбільш люксусовим кораблем у світі. Збудована коштом $59,000,000 вона відбула першу подорож до Ню Йорку в 1935. р., здобуваючи собі почесну назву „королеви Атляntику". Вибух війни застав її в Ню Йорку. Минулого року американський уряд сконфіскував її та під назвою „Ляфает" поставив до своїх воєнних послуг.

ВІДБИТО НОВІ ЯПОНСЬКІ НАПАДИ В БАТААН

ВАШИНҐТОН. — Згідно з комунікатами департаменту війни американсько-филипинські війська під проводом ґен. МекАртура відбили успішно всі японські напади на американські позиції в провінції Батаан. Американська артилерія цільним вогнем нанесла великі шкоди японським позиціям, з яких окупанти обстрілювали американські форти, що бережуть входу до Манільського Заливу. Американські війська рівнож відбили сухопутні напади Японців.

АРҐЕНТИНСЬКІ РАДИКАЛИ ЗА ЗІРВАННЯМ З ДЕРЖАВАМИ ОСІ

БУЕНОС АЙРЕС (Арґентина). — Трьох радикальних конґресменів внесли резолюцію в Конґресі, домагаючися негайного зірвання Арґентини з Державами Осі, згідно з постановами пан-американської конференції в Ріо де Жанейро. Конґрес тепер на відпустці аж до травня ц. р., одначе резолюцію передано перманентному комітетові.

БЛИСКУЧІ УСПІХИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ

РАНҐУН. — Ґрупа американських добровольців, що служать як окремий летунський відділ при китайській армії, знищила в околицях Бурми 136 японських літаків. При тім японці втратили 300 летунів і летунських техніків. Американська ґрупа втратила пятьох, в тім чотирьох забитих, а один взятий в полон. Успіхи американцям треба приписати двом чинникам: Відвазі і спритности американських летунів, американським літакам, які під оглядом модерної конструкції перевищають японські. Японські літаки масово налітали на китайські летунські майдани, на котрих були американські літаки і пробували їх знищити. Бо американські літаки завдавали японцям великі шкоди, зокрема не допускали японців до знищення Бурмського шляху. Кожний японський налет американці відбивали з великими втратами для японців. Що дотепер японці не знищили Бурмського шляху, у великій мірі треба завдячувати цій невеликій ґрупі американських летунів.

ЧЯН КАЙ ШЕК В ІНДІЇ

НЮ ДЕЛЬҐІ. — До столиці британської Індії прибув начальний вожд китайських військ маршал Чян Кай Шек, разом зо своїми штабними старшинами, в цілі нарад з британськими військовими колами. Британські урядові кола зустріли Чян Кай Шека з усіми почестями. Чян Кай Шек є головним вождом всіх збройних сил, включаючи британські, на азійськім суходолі. Йому підлягають також оборонні позиції Бурми та Маляйського півострова. Чян Кай Шек заявив, що його нація всіма силами піддержить своїх союзників в боротьбі з спільним ворогом — Японією. Ці наради, говорять добре поінформовані кола, не добро віщують японцям.

СТВОРЕННЯ ДАЛЕКОСХІДНОЇ РАДИ В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН. — В Лондоні створено високу раду для справ Далекого Сходу, зокрема для ведення війни в тих околицях. До тої ради належатимуть високі представники, правдоподібно міністри, таких держав: Британії, Австралії, Нідерляндів і Н. Зеляндії. Та рада матиме право не лише приходити до певних рішень, але також виконувати свої рішення.

КРИПС ПРО ПОЛІТИКУ СОВЄТІВ

ЛОНДОН. — Сер Стафорд Крипс, що вернув недавно з Совєтів, де виконував обовязки британського амбасадора, заявив, що Совєти по війні не будуть пробувати запровадити по цілій Европі і в інших краях світу, комуністичні системи. Сер Стафорд, який донедавно був всецілим прихильником Совєтів і сам мав комуністичні погляди, тепер заявив, що хоч в Совєтах є багато таких речей, які треба подивляти, проте є багато таких речей, які не варт приймати іншим краям. Совєти, казав він, по війні хочуть укладати в Европі відносини на спілку з іншими потуґами, зокрема з Британією. Колиб Британія віднеслась неприхильно до Совєтів, казав він, то вони самі зачнуть запроваджувати порядок, без чужої помочи.

МАДЯРЩИНА ХОЧЕ ЗАСТУПНИКА РЕҐЕНТА.

БЕРН. — Внаслідок старости теперішнього реґента Гортія, мадярські політичні кола носяться з думкою, щоб назначити заступника реґента. На заступника Горті правдоподібно назначить свого найстаршого сина, Степана. Мадярський парлямент, як нині виглядають справи, той вибір затвердить.

НІМЕЦЬКІ ВЯЗНІ В СОВЄТАХ

МОСКВА. — Американський журналіст Е. МекЛаґлин відвідував табор німецьких полонених в околицям Москви і переконався, що совєтські власти трактують полонених добре. Дві тисячі німців жило на площі трьох акрів, забудованих бараками. Бараки були стережені ззовні, але в середині полонені мали досить свободи, а також не погане життя. Харч їх добрий, одіж не погана. Дисципліна внутрі була вдержувана самими німцями. І та дисципліна, як переконався МекЛаґлин, навіть в полоні, була дуже строга. Як він увійшов до бараку німецький підстаршина закомандував „позір". Всі приявні вояки витягнулись мов струни і так непорушно стояли яких десять хвилин, доки згаданий журналіст не відійшов. Він розмовляв з поодинокими вояками і ті заявляли, що совєтські власти трактують їх добре.

ЩО НАРОБИЛА ВІЙНА В АНҐЛІЇ

ПЛИМУТ. — Посадник міста Плимут в Анґлії, заявив, що німецькі бомби серед інших будинків знищили всі коршми. А було їх в Плимут за часів миру 104.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Сила Для Майбутнього з Минулого

Вже понад пів століття святкують у багатьох стейтах американського союзу память уродин Абрагама Лінколна, як найбільшого по Вашингтоні президента Злучених Держав, а ще ніколи не давало це святкування стільки нагоди до проводження порівнань між часами Лінколнової президентури, а часом святкування, що нині.

Як загально відомо, президентура Лінколна випала на незвичайно критичний час в історії Злучених Держав. Суперечка за рабство дійшла до того, що південні стейти, які признавали його як законну встанову, не бачили вже дальшої можности оставатися в одному державному союзі зо стейтами, котрих населення дивилося на рабство як на лячне варварство; вони зажадали зірвання федерації стейтів і годилися оставати в спілці хіба тоді, як вона буде признана за конфедерацію, себто на такий люзьний союз, при якому кожний стейт може відорватися від цілости, як тільки йому забажається. Коли північні стейти під проводом президента Линколна станули на становищі, що ніякий стейт не може зривати союзу, виринула довга й кровава громадянська війна.

Як звичайно, зовнішні держави не були без того, щоб у цю внутрішню війну Злучених Державах устрявати. Злучені Держави станули вже були ціпко на дорогу до могутнього розвою, щоб викликати завість і страх у старих держав і імперій. І якби так війна випала на користь прихильників конфедерації, то легко могло статися, що ці зовсішні вороги американської незалежности посягнули би по переможені стейти. Словом, громадянська війна грозила не лише відірванням південних стейтів, але й розбиттям Злучених Держав.

Супроти цього, що Злучені Держави повстали з вільної волі обеднаних держав, громадянська війна була немовби пробним каменем, чи держава, оперта на волі народу, потрапить удержатися проти розеднуючих сил із середини й ворожих сил із зовні.

Коли американський народ святкує память народин Лінколна, то це головно тому, що він йому приписує львину частину заслуги в тому, що вислід тої великої крізи випав на користь ворогів рабства, на користь американського союзу й на користь демократичного устрою держави.

Святкуючи цього року память народин Лінколна, американський народ тягне з історії тої крізи натхнення у теперішню крізу, коли теж немало людей, навіть у середині Америки, зневірюється в демократичні засади, а коли із зовні йде завзятий похід на цілість Злучених Держав з боку цілого союзу держав. У такий важкий час пригадка на посвяту Лінколна наповняє американський народ охотою до посвяти, а спомин перемоги демократії наповняє його вірою в остаточну перемогу тої еистеми, що за словами Лінколна, означає правління народу, народом, для народу.

Промова Посла А. Глинки

Промова посла Антона Глинки в канадійським парляменті, дня 2. лютого ц. р., заслугує з боку всіх українських кол на найбільшу увагу. Це мужній голос, з політичного боку знаменито обґрунтований, який всі українці й прихильники самостійної української держави повинні всеціло піддержати. Прихильний відгомін цеї промови серед українських кол буде для міжнародних політичних чинн иків доказом, що посол А. Глинка висловлював в згаданій промові не лише свої власні погляди на українську справу, але погляди всіх українців - самостійників. Висловлюючи ті погляди в так мужній і розумний спосіб передміродайними чинниками, він по волі чи неволі стає одним з чільних провідників великої ідеї створення самостійної української держави.

Українці й прихильники визвольних змагань українського народу вже давно не чули так мужнього і політично розумного ставлення. Посол Глинка українську справу поставив в цілому, виразно, без почуття політичної нижчости, яка багатьом українським політикам відказує свої домагання корчити, обмежати до певних територій, робити її залежною від певних сусідів, в тім переконанні, що таке обкроєне ставлення не озлобить до себе всіх ворогів визвольних змагань українського народу та скорше здобуде на міжнароднім ґрунті прихильників. Засаду соборности п. Глинка підкреслив прекрасно.

Другою важною рисою промови п. Глинки є це, що він підійшов до української справи не лише з чисто гуманних засад, голошених демократичними краями, але також з чисто політичних, себелюбних засад, які в міжнародній політиці мають перевагу над гуманними кличами. Дослівно він говорить:

„Понадусе, українська держава в східній Европі стане важною для Британського Союзу Народів і Злучених Держав як рівновага потуг. Я смію піддати думку, що в недалекій будуччині британський нарід і засади, яких він обороняє, будуть тісніше звязані з українцями, ніж це дотепоер було. Далі, Україна є важна з огляду на свою велику територію, багацтво її природних ресурсів, число свого населення і своє стратеґічне положення у відношенні до Чорного моря, Дарданелів, Ірану, Іраку, Перськго заливу і Індій... Вслід за тим це є рішуче противне інтересам Британії дозволити Німеччині захопити Україну і дозволити її експльоатувати український нарід та його ресурси в ціли збільшення своєї сили. Також, це не буде в найкращім інтересі Британії допустити до того, щоб якась інша потуга поневолила український нарід і, користаючи з його територій і природних ресурсів, стала домінуючою силою, држачою це стратеґічне положення в східній Европі. Вкінці, поділ українських територій, доверщений на той спосіб, що був по попередній світовій війні, лише заплутав би проблеми Европи і небезпечна ситуація залишиласяб незміненою. Ось з тих то причин питання української незалежної держави в східній Европі є величезної ваги для британського союзу народів і для зрівноваження в світі".

Як знаємо, більшість українських політичних деклярацій на міжнароднім ґрунті апелювала до тих високих гуманних засад, які в дану пору дана держава, чи група держав, проголошувала. Коли якийсь державний бльок проголошував засадничу волю для поневолених народів, українські політики всю вагу клали на те проголошення. Забували вони, що поза тими високими засадами ще кожна держава, чи якийсь державний бльок, має свої особисті, себелюбні інтереси, про які явно не говориться, але які не менше важні, коли не важніші, від тих високих гасел. Ставувши на тім становищі українські політики майже з правила занедбували пристосовувати українську справу до тих себелюбних інтересів кожної держави і доказувати, що існування самостійної української держави піддержуватиме ті інтереси, а у всякому випадку не буде їм противитись.

В минулій війні і зараз після неї українські політики апелювали до 14 точок Вилсона й огірчувались, коли той апель не приносив їм бажаної користи. Перед і підчас цеї війни українці, живучі в краях контрольованих Державами Осі, хапались за заклик Гітлера і Мусолінія, що, мовляв, тепер настав час дійсного визволення поневолених народів! Вони замикали очі на себелюбні інтереси Німеччини й Італії. Справді української справи їм ніколи не булоб вдалось згармонізувати з інтересами Німеччини. але такий підхід бодай був би їм розкрив очі на тверду дійсність й вилікував з мрій, що Німеччина може колинебудь бути дійсним приятелем українських визвольних змагань.

По боці демократій українські політики, подібно як їх попередники в минулій війні, апелювали до гуманних засад демократій, які говорили, що всім народам належиться воля. Деякі з тих політиків щиро вірили, що гуманні кличі рішають в міжнародних зносинах поодиноких держав. Інші не вірили в це, але в своїй хитрости хотіли тими апелями бодай „дошкулити" демократіям і виявити тим їхню гіпокризію. Кому вони тим більше дошкулили? — знаємо.

Посол А. Глинка, безперечно, теж апелює до тих високих гуманних засад, які проголосили демократії. Алі він не обмежується лише на цім апелі. Він приступає і до суттєвих інтересів Британії і Америки, та переконливими арґументами перехиляє їх на бік створення самостійної української держави на сході Европи.

Щобільше, він бере під увагу й теперішні інтереси Британії та Америки і твердить, що Совєтів нині не можна озлоблювати й не можна робити щось такого, чого вони не бажають. Та тут водночас він доказує, що Совєти не матимуть а властиво не повинні нічого мати, проти відлучення України, бо таке відлучення вони навіть застерегли в своїй конституції. А конституція, як знаємо, для даної держави є найвищою волею і найвищим законом. Таке відлучення булоб цілковито конституційне і цілковито згідне з волею всіх совєтських народів.

Припускаємо, що п. Глинка знає добре, як маються справи в Совєтах. Що це лише на папері Совєти дозволяють іншим народам відколюватись, а в практиці тих, що тільки натякають на відколення, відразу карають смертю. Та він тим своїм арґументом дуже зручно ставить Совєти в прикре положення і ніби знехотя доказує їхню гіпокризію. Водночас облешкує британському й американському урядови роботу та дає їм вихідну точку помогти самостійницьким стремлінням українського народу, не наражуючи тим, бодай формально, добрих відносин зо своїм теперішним вигідним союзником.

В цей спосіб треба було вже давно ставити справу. На жаль таке ставлення справи в багатьох наших політиків викликувало поважні сумніви. Мовляв, з цього ніщо не вийде, бо засадничо інтереси демократичних країв противляться створенні української самостійної держави. І тому, що найвище, що ми можемо тут робити, то апелювати до доброго серця демократій і чекати на повоєнні часи, а тоді може обставини так зміняться, що й українцям спаде щось з стола могутніх світу цього. П. А. Глинка переступив всі ці побоювання і дав дуже гарний початок. Цей початок з усіх боків заслугує на піддержку.

Про Більшу і Сильнішу Польщу

(Надіслане з Канади).

Орґан польської армії, що виходить у Злученім Королівстві і зоветься „Польска Вальчонца", містить статтю, в якій консервативний анґлійський посол до парляменту, Елен К. Ґреґем, висказує гадки тих анґлійців, котрі думають, що будуча, повоєнна Польща повинна бути велика і сильна, бо це потрібне для забезпечення мира в Европі. Подаємо зміст цеї статті з інформативних зглядів.

Будуча забезпека Польщі й европейського миру, пише Ґреґем, рішуче вимагають:

1. Переселення німецьких мешканців Данціґа і Східньої Прусії до німецьких областей на захід від ріки Одри. 2. Польського панування на цілій території Поморя і Шлезька на схід від Одри і над всіми мостовими переходами тої ріки на протязі 30 літ.

Далі читаємо таке:

„Якщо розходиться про північно - східню границю Польщі, то значить Литву, видається мені, що найліпшою розвязкою була би перша пропозиція, предложена бельґійським державним мужем і дипльоматом Павлом Гайманом 1921 р. Говорилося там про те, щоби з виленської і ковенської округи створити два самостійні кантони, котрих спільний уряд мав би осідок у Вильні. Ця двокантова держава, котрої населення складалося би в більшости з поляків, співпрацювала би якнайтісніше з Польщею і мала би також голос у справі її заграничної і господарської політики. Урядовими мовами були би польська і литовська, а етноґрафічним меншостям заґарантовано би всі права. У той спосіб Польща могла би свобідно послугуватися литовськими портами, а литовська територія була би отверта для її цивільного і військового руху. Військова умова забезпечувала би спільність команди й орґанізації армії на випадок війни. У той спосіб віджила би історична звязь Польщі і Литви з двосторонною користю для обох тих держав і для Европи.

„Якщо розходиться про східні границі, то не вимагають вони ніяких змін. Згідно з звітом п. Йоффе, провідника совєтської делеґації, як і п. Стан. Ґрабського, провідника польської делеґації, ризький договір заключено в настрою якнайліпшої волі й уступчивости. Спільні терпіння росіян і поляків і властиво всіх справжніх словян під німецьким ярмом, спричинять в будуччині ліпше порозуміння між тими двома великими словянськими народами, а їхній спільний союзник, Велика Британія, мусить старатися про плекання та вдержання цього порозуміння.

„Південні границі Польщі будуть забезпечені через вже завязану польсько - чехословацьку федерацію, котра дозволить також на відбудування та скріплення чеського бастіону в середущій Европі. Німецька політика завжди стреміла до творення непорозумінь серед словян, щоби тим лекше над ними заволодіти. Тому мусимо на те памятати, щоби в будуччині ніякі нові помилки при заключуванню миру не стали знову підпорою для німецьких мрій про поділ і неміч словян.

„Не можемо і самі собі цього відмовити, щоби в будуччині не мати сильного і певного союзника на місце Франції".

Дальше находимо в статті Ґреґема ще таке:

„Не поповняймо помилки Наполеона, не доцінюючи ваги Польщі, котра, як показується з його власних слів „є ключем склепіння Европи"; це легковаження Польщі було, як це він признав на острові св. Єлени, головною причиною його впадку. Гітлер вповні доцінює вагу тих слів Наполеона. Переконуючим доказом цього його вперті старання винищення головно поляків, щоби ніщо не стануло на перешкоді цілковитого зґерманізування европейського світу.

„Треба забезпечити долю поляків цього найбільше на захід замешкалого словянського народу, який на протязі тисячі літ був валом, хоронячим Европу перед інвазією татарів, турків та іншими азійськими дикунами. Слаба Польща, це небезпека для европейського миру. Чи хочемо як її союзники ще раз засудити її на долю, спливаючого кровю европейського мученика? Терпіла вона вже занадто багато, а терпіла за наші похибки і наше неприготування. Направмо тепер за всі часи, кривди, які їй вчинено".

Оттак пише консервативний анґлійський посол, не знаючи, чи забуваючи, що на сході Европи є ще мучений теж і український нарід, справді демократичний, а числом населення далеко більший від населення

(Докінчення на стороні 3-тій)

НА СЕЛІ

Повість

(50) М. ШКОЛИЧЕНКА

— До їдальні може увійти Улита і пошкодить мені...

Уляна Іванівна мовчки встала з свого місця, замкнула двері і повторила:

— Говори, діду!

Старий з кожною хвилиною хвилювався все більше тай більше і нарешті почав:

— Пані! Коли ще були ви панночкою і не бачили Максима Петровича у вічи, так ще тоді сказав я йому, що сам Господь, кажу, призначив вам дружиною Уляну Іванівну; так казав я тоді, чує моя душа і серце, і щасливий був я, коли стрівав вас з хлібом та з сілю у отсій господі...

Дід спинився; голос його так тремтів, що він не міг говорити. Уляна Іванівна сиділа і мовчала, алеж душа її почувала щось недобре, неприємне, цілком несподіване і руки її холонули.

— Уляно Іванівно! — заговорив дід знову, — я бачив на свої власні очи бачив, як лікар Горбацький цілував ваші руки... Я бачив, як і ви цілувались, прощались з ним... Я все сказав покійному панови, я любив його, дужче любив, ніж ви любили його... Соромно вам, Уляно Іванівно! Рід ваш не був таким ніколи... Колиж ви, борони вас Боже, вийдете за Горбацького замуж, так тоді помщуся за покійника! Сам загину, а помщуся! Знати-ме про це усе село! Старому Омелькови, пані, повірять усі!... Нехай знають тоді, чия правда, а чия кривда! Не ждав я на це, не сподівався!...

Дід Омелько не говорив, а вигукував кожну свою фразу; на йому тряслося тіло, з очей капали одна за другою гіркі буйні сльози; він був глибоко зворушений.

Уляна Іванівна не відповіла жадного слова; вона сиділа мов та статуя мармурова, у неї неворушилося ніщо; здавалося, що навіть дихати перестала вона.

— Уже я все сказав! — закінчив дід свою промову і вийшов з кімнати.

Уляна Іванівна сиділа і не ворушилась. Не швидко підвелась вона з свого місця і пішла до почивальні. Увесь день не виходила тоді вона з своєї кімнати і навіть не обідала. Слова старого Омелька були — суща правда. Горбацький задля неї був любий, алеж гадала вона, що не відає про це ніхто, крім їх двох. Ніде, ні перед ким і ні в чому не показувала вона знаку; не видавала себе ні словом, ні рухом, ні поглядом, алеж найбільша тайна — поцілунок — не сховалась, знайшовся свідок; та ще який, та ще хто свідчив про це? — дід Омелько! — Ота правдива, добра, чесна людина. Старого знала вона з самого малечку за найсимпатичнішу людину. Розповідав їй про діда і покійний Максим Петрович, він розказував свої прочування. Памятаючи дідові слова, яким щирим, вірним та симпатичним здавався він завіди Уляні Іванівні! Та він і тепер, і зараз залишився таким самим: гнів та грозьба його — було не що інше, як щиріcть та любов до Максима Петровича. Погрози дідові молоду вдову не лякали; усі його слова байдужі були для неї, та не байдужий був сам факт, про який довідався і Максим Петрович. Прощався дід з покійним за два дні перед смертю, але чомуж не сказав їй Максим Петрович про цей випадок, не натякнув навіть? Думати, що дідови не поняв він віри, — о, ні, так думати не можна! Не в такий час було це сказано, не такою людиною, щоб можна було не повірити. І як умудрився він, Омелько, побачити оті поцілунки? Уляна Іванівна пішла в прихожу і роздивилася. Побачити було не зовсім трудно, та ще коли в прихожій була свічка. Скляні двері та двоє вікон поруч з ними, що виходили на ґанок, біля якого стояли запряжені коні, виразно говорили, що можна було бачити все, все! І як сама вона не обереглась тоді, не додивилась, не звернула уваги? Як не як, а Уляна Іванівна почувала себе пригнобленою, збезславленою, — тайна її, найважніша тайна — була не тайною. Щож робити їй? Не пояснятиж дідови, що то була ввічливість, що знає про це і сам Максим Петрович, що то зовсім не зрада, зовсім не ознака того, що Максима Петровича вона не любила, та нарешті вона і сама собі найліпший свідок, що Максима Петровича любила, поважала; не кривила в душі своїй супроти нього ні на єдине зерно. Ні разу і найменша думка не спадала їй в голову зрадити свойому чоловікови, проміняти його на іншого. Знає про це її власна совість, знає сам Горбацький, але дивно, через що наважився він поцілувати її в губи? Через що її власні губи мимоволі поворухнулись тоді, відповідали? Горбацький подобався їй, це правда, але приводу до поцілунків у неї не було ні в чому, ніде ні разу.

Майже цілий тиждень не виходила вона з дому і відпочиваючи після великої фізичної та душеної втоми, розмірковувала разом з тим і про свої відносини до Горбацького, та скілько не думала вона, а факт поцілунків залишався фактом і знищити його не було ні сили, ні спромоги.

Обміркувавши Уляна Іванівна і про те, як жити і що робити їй далі? Те, що залишалася вона вдовою, не турбувало і не лякало її, бо вона не встигла ще й призвичаїтись до нового свого життя, тим паче, що й само життя нове нічого навкруги не поновило, хіба тільки те, що жила вона тепер не в свойому рідному будинку а в Затишку, що залишилася вдовою і що дід Омелько порушив її душевний спокій, примішавши до її нудьги, до щирого, глибокого жалю за втраченою, доброю, сердечною дружиною, ще й добру міру каяття у небувалих гріхах, допущених може і самим Максимом Петровичем в такий небажаний час — в останні дні його життя. Отсе були найтяжші, найсумніші, найнебажанійші новини останніх пяти місяців нового життя.

Уляна Іванівна виробила собі деякі пляни і, вважаючи Горбацького за людину розумну і дотепну, поклала порадитись з ним про свої пляни і вже тоді розпочинати їх здійснення. Вона написала до Горбацького лист, звеліла дідови відвезти його до лікаря, а сама пішла на село до попа. Це був її перший вихід із Затишка після похорону Максима Петровича.

О. Миколай і Маруся Павлівна щиро та радісно зустріли Уляну Іванівну і першим чином запитали, через що вона цілісенький тиждень сама нікуди не виходила і до себе нікого не пускала?

— Та так! Не хотілось мені нікого бачити і ні з ким говорити, — коротко відповідала Мисачиха.

— Щож ви тепер будете робити? — запитала матушка.

— Те, що й раніше, — відповіла вдова.

(Дальше буде).

ҐЕНЕРАЛ ЛІ — ВЕЛИКИЙ СТРАТЕҐ

Світова війна збудила зацікавлення одним з найславніших американських ґенералів Цивільної Війни. Не зважаючи на те, що його сторона програла, в очах військових знавців цілого світу він здобув персональну перемогу як один з найбільших стратеґів 19-століття.

Ця честь належить Робертові Е. Лі, улюбленому ґенералові Конфедератів, якого день народження святкували недавно в південних стейтах. Особливо в Річмонд, Вірджінія, колишній столиці Конфедератів. Лі народився 19. січня 1807. року.

З військової точки погляду велич військового провідника не так залежить від його перемог чи поразок, як від того, що він досягнув з малими засобами. Військові знавці кажуть,що протягом перших двох літ Цивільної Війни південці мали один шанс на 10 виграти війну, а в останні два роки один на 20.

Лі мав все проти себе. Північні ґенерали мали більше озброєних людей та майже необмежені резерви на початку війни. Північ мала більше грошей, фабрик, запасів ріжного роду. На півдні бракувало продуктів, одягу, рушниць, амуніції — головних потреб війни. Бракувало засобів достави на фронт і тої малої кількости, що мали.

Амія Лі була зле одягнута, погано віджеивлювана, тільки на половину заосмотрена. Матерія на їх сірі однострої ткалась на ручних, грубих кроснах. Їх гармати перевозились на сільських возах. Їх шаблі вироблялись в сільських кузнях. На закінчення війни людська сила півдня була вичерпана, бо було взято на війну всіх мужчин від 16 до 60 літ віку.

[illegible] на те, Лі робив подиву гідні швидкі й відважні кампанії. Через його блискучу стратеґію північна армія була змушена відступити майже від брами Ричмонду. Він двічі захопив ворожу територію, вступивши у Мериленд та пізніше ще далі на північ, у Пенсилвенію.

Визначною була його стратеґія наступу: біля Антетам, найбільш кріавий бій; біля Ченслорсвил, чи не найбільше блискуче його військове доконання та коло Ґетисбурґу, бій, що став поворотною точкою війни. Військові знавці все ще думають, що колиб всі накази Лі в Ґетисбурґу були виконані до останку, південні сили могли були здобути рішучу перемогу.

Оборонна стратеґія Лі була теж блискучою. Його ґеніяльність в оборонних боях виявились коло Фредриксбурґу, у Вайлдернеській кампанії та підчас облоги Пітерсбурґу. Коло Пітерсбурґу він примусив ґенерала Ґранта, командуючого північною армією, продовжувати наступ з втратою людей, грошей та часу протягом багатьох місяців. Зрештою він відступив, відбиваючись, доки не прийшов кінець в квітні 1865. року в Аппоматокс.

В той час, без сумніву, Л. був найславнішим ґенералом Конфедерадів. З роками його почали визнавати за військового ґенія. Його кампанії стали підручниками для молодих старшин. Ґрупи студентів Злучених Держав посилались в Мериленд та Вірджінію, аби на місці студіювати його походи, перемоги та поразки. Військові знавці порівнюють його кампанії з кампаніями Ганібала, Юлія Цезаря та Наполеона і ставлять його імя поміж іменами великих військових провідників історії.

Не тільки в Злучених Державах студіюють тактику Лі. В ріжних країнах, в школах стратеґії, вояки і старшини успішно вивчають її. Нинішні керівники хінської армії частину їх воєнного знання завдячують Лі. Ґенерали в Росії признають його вплив. На Балканах також військові техніки користуються наукою з його кампаній.

Тоді як південні стейти віддають пошану ґенералови Лі як громадянинови півдня, Вірджінії, цілі Злучені Держави віддають йому пошану як американцеви. І в багатьох країнах світу, що тепер ведуть боротьбу за демократію, віддається пошана ґенералові Лі як учителеви стратеґії. — (ФЛІС).

ВІСТКИ З СОВЄТСЬКОГО ФРОНТУ

БЕРН. — Совєтські звідомлення подають, що їм вдалось знов зломати німецький опір і змусити німців до відступу. Вони відбили від німців кількадесять сіл і містечок. В Донецькім Басейні совєтські війська відбили Краснодар, положений 50 миль на полудне від Харкова. В околицях Ржева, на центральнім фронті, совєтські війська теж віднесли перемоги. Ржев майже окружений зо всіх сторін і положення обляжених німецьких сил безвихідне. На Кримі совєтські війська виконали декілька вдалих нападів на німецькі позиції. Німці на Кримі, як подають совєтські кола, втратили біля 50,000 вояків. Німецькі звідомлення говорять щось цілковито противне. Вони кажуть, що завдали совєтським військам великі втрати. В Німеччині ходять непровірені чутки, що німці назад відбили Можайськ, положений 50 миль від Москви.

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Президент Рузвелт та премієр Чорчил створили три анґльо-американські комісії для сполучення американської і британської амуніції, пароплавства та сирівців. Комісії будуть радитись з представниками СССР., Хіни та інших 26 Обєднаних Держав, як треба, аби „досягнути спільних завдань". Представниками Злучених Держав є: Гарі Гопкинс, до Комісії Амуніції; адмірал Імирі С. Ленд, до Комісії Пароплавства та Вилійем Л. Бет, до Комісії Сирівців.

Президент сказав на пресовій конференції, що було зроблено великий поступ в обєднанню американської команди війська та фльоти. Він казав, що таке обєднання провадилось протягом останніх двох місяців і було наслідком звіту слідчої комісії в Перл Гарбор. Президент казав, що він студіює той звіт, який обвинувачує адмірала Госбанда Е. Киммела та лт. ген. Волтера С. Шорта за брак поготівля на Гаваях. Але секретар президента, Ерлі, вказав, що дальша справа тих командирів буде в руках секретаря фльоти Накса та секретаря війни Стимсона.

Закон про контролю цін.

Президент Рузвелт підписав закон про контролю цін, який встановлює обовязковість розпоряджень про ціни, покликує одного адміністратора та має в собі постанови, які дозволяють піднесення цін на сільсько-господарські продукти до 110 відсотків ціни вартости тих товарів. Одначе, президент сказав, що він може вимагатиме від конґресу поправлення певних пропущень в законі, зокрема щодо сільсько-господарських цін. Він сказав, що заборона усталення сільсько-господарьких цін нижче 110 відотків вартости є прямою загрозою для коштів прожиття; тоді як система дозволення, контроля оплат за помешкання та інші постанови є успішним знаряддям проти інфляції. Департамент сільського господарства подає, що пересічна ціна на сільсько-господарські продукти на 15. січня виносила 102 відсотки вартости.

Воєнний фронт.

Армія доносить, що японці поробили великі посилення на Филиппинах в підготовці широкого наступу на військо ґенерала МекАртура, яке продовжує оборону своїх позицій на півострові Батаан. В районі Филипин американцями знищено ворожий корабель в 5,000 тон та щонайменше пять ворожих аероплянів. В Макасарському проливі військові і морські частини затопили три великі ворожі транспорти, запалили два, сторпедували один корабель-летище, зірвали ще один великий корабель та нанесли удари, якими правдоподібно затопили інші. Армія подає, що військові частини Злучених Держав прибули до північної Ірляндії та що майор-ґенерал Джемс Е. Чені є командуючим всіма військовими частинами Злучених Держав у Великій Британії. Президент Рузвелт на пресовій конференції сказав, що те військо є одною з шести, восьми, або десяти американських експедиційних частин поза Злученими Державами в ріжних частинах світу. Підводні човни затопили біля Атлянтійського побережжа два американські кораблі та один норвезький тенкер. Американська залога на острові Мидвей затопила один ворожий підводний човен, який намірявся атакувати остров.

Армія.

Президент підписав четвертий додатковий закон державної оборони, яким ухвалюється $12,600,000,000 для 33,000 військових аероплянів та їх заосмотрення. Секретар війни Стимсон оголосив пляни прискорення вишколу 30,000 летунів та іншого персоналу, відповідно до аероплянової продукції. Стимсон також подає, що 20,000 мужчин звільнено для служби в боєвих частинах з цього часу, як армія почала замінювати запасних мужчин, занятих канцелярійною або господарською працею, цивільними службовцями, між якими є жінки. Він казав, що вступні вимоги до старшинських шкіл змінено, аби дозволити кваліфікованим запасним особам дістати старшинську ранґу за шість місяців.

Фльота.

Нижча палата ухвалила та відіслала до сенату рекордову морську асиґнацію на 18 біліонів долярів готівки та додаткових 4 біліони в управнених контрактах на будову небувалої досі морської сили. Сенатський Комітет призначень додав на жадання президента ще 6 біліонів долярів на посилення морської повітряної зброї. Маринарські корпуси оголосили правила списування 6,000 мужчин у віці від 30 до 50 літ для охоронної служби при морських берегових стаціях. Корпуси дозволяють тільки студентам третого та четвертого року каледжу і кваліфікованим особам вписуватись до кляси резервових старшин. Фльота відкинула вимогу віку, не менше як 25 літ, для керівників, управителів, дозорців в корабле-будівельних закладах під юрисдикцією фльоти. Фльота вербує вишколених будівничих робітників для праці в морських базах поза континентом Злучених Держав.

Продукція.

Управління військового зброєння рахує, що воно витрачувало 21 міліонів долярів денно протягом останніх пять тижнів на 1,200 річей ріжного роду — амуніцію, дрібну зброю, гармати, тенки і т. п. Армія подає, що її нові 105-міліметрові гармати тепер виробляються масово. Голова Воєнної Продукції, Нелсон, казав на мітинґу в Ню Йорку, що перед промисловцями стоїть завдання, приспішити викінчення воєнних контрактів „не спиняючись для обрахунку коштів".

Рада Воєнної Продукції упростила продукційні вимоги, щоб прискорити обернення на воєнну продукцію малих закладів, які мають річного обороту менше як $100,000. Рада також встановила спеціяльний відділ збирання відомостей про всі вільні індустріяльні будинки, аби військові та морські відділи постачання могли уділювати контракти в той спосіб, щоб використати ті будинки.

Обернення автомобілевої індустрії.

Ернест Канцер, якому Рада Воєнної Продукції доручила переміну автомобілевих закладів на воєнну продукцію, казав, що автомобілеві фабрики мали до 16. січня замовлень на зброю, тенки, аеропляни та інший воєнний матеріял на 8 біліонів долярів. Він подає, що 500,000 робітників занятих тепер у виробництві, може бути подвоєно, коли воєнна продукція досягне верщка в цьому році. Він каже, що сучасною перешкодою для обернення фабрик на воєнну продукцію є брак машинового знаряддя. Другим важним питанням може бути питання праці.

Чужинці

Ґенеральний прокуратор, Бидел, наказав всім німецьким, японським та італійським громадянам залишити визначені важні райони в Сан Франциско та Лос Анджелес до 24. лютого. Він казав, що згідно з порадою департаменту війни буде оголошено пізніше ще 27 додаткових заборонених районів.

Першенство та розпреділення.

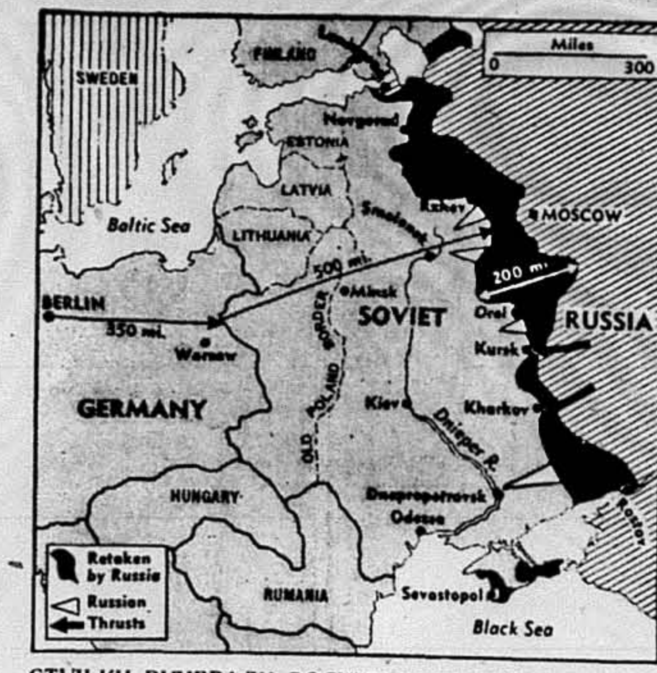
Сенат ухвалив та відіслав до нижчої палати другий закон про владу на час війни. Цим законом поширюється реквізиційне право уряду та право накладання кар за нарушення першенства. Рада Воєнної Продукції вкоротила продукцію радіо на 40 відсотків, заборонила вживання алюмінію, за виключенням у воєнних контрактах, та обмежила зуживання ніклю, мосяжу та міді для реклям та прикрас на 50 відсотків від останнього року. Рада заявила, що не обмежить вироблення консервованих товарів в 1942. році, аби забезпечити вистарчаючі запаси певних продуктів для збройних частин.

Голова Ради, Нелсон, надав повне право управлінню адміністрації цін розпреділювати всі товари дрібного продажу та товари для задоволення особистих потреб. Адміністратор цін, Гендерсон, казав, що продаж цукру правдоподібно по 12 унцій на особу тижнево має початись на наступний місяць. Департамент справедливости заявляє, що ведеться слідство про вимагання від покупців накупу певної кількости інших річей, аби дістати обмежену кількість цукру.

Праця.

Секретарка праці, Перкинс, сказала, що брак робітників вимагає тимчасового „заспокоєння принятими нормами" та закликає робітників й управління негайно поставити воєнну продукцію на основах 24 годин праці, 7 днів на тиждень. Директор праці при Раді Воєнної Продукції, Гилмен, оголосив затвердження юніями та власниками умови про безперивну працю в корабельному будівництві на побережжу Пацифіку. Умова має бути поширена на райони Атлянтику, Заливу та Великих Озер. Краєва Рада Плянования Засобів підкреслює в брошурі на 19 сторінок плян нового заняття після війни.

(Тиждень війни підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи пятницю 30. січня).

СТІЛЬКИ ВІДІБРАЛИ РОСІЙСЬКІ ВІЙСЬКА? — Замазаний на чорно простір означає край, що його російські війка відобрали від німців. Білі трикутники означають, де ведуться головні російські операції. Чорні стрілки показують, у якому напрямі ведеться російська протиофензива.

ПОЛОЖЕННЯ В СІНҐАПУРІ ДЕЩО ПОПРАВИЛОСЬ

СІНҐАПУР. — Британське звідомлення сповістило, що на місце, де вдерлись японці на сінґапурський остров, вислано військові скріплення і ті опанували положенням. Вони здержали дальший поступ японців, але дотепер їх не виперли з острова. Японські звідомлення говорять, що їм вдалось перекинути через вузький йогорський пролив повзи і усадовити їх на сінґапурськім острові.

В ЛІБІЇ ПОЛОЖЕННЯ ЗАМОТАНЕ

КАЇРО. — В Лібії війська Ромеля цілком припинили свій дальший наступ. На захід від Ель Ґазалі ведуться менші бої між британськими і німецькими силами.

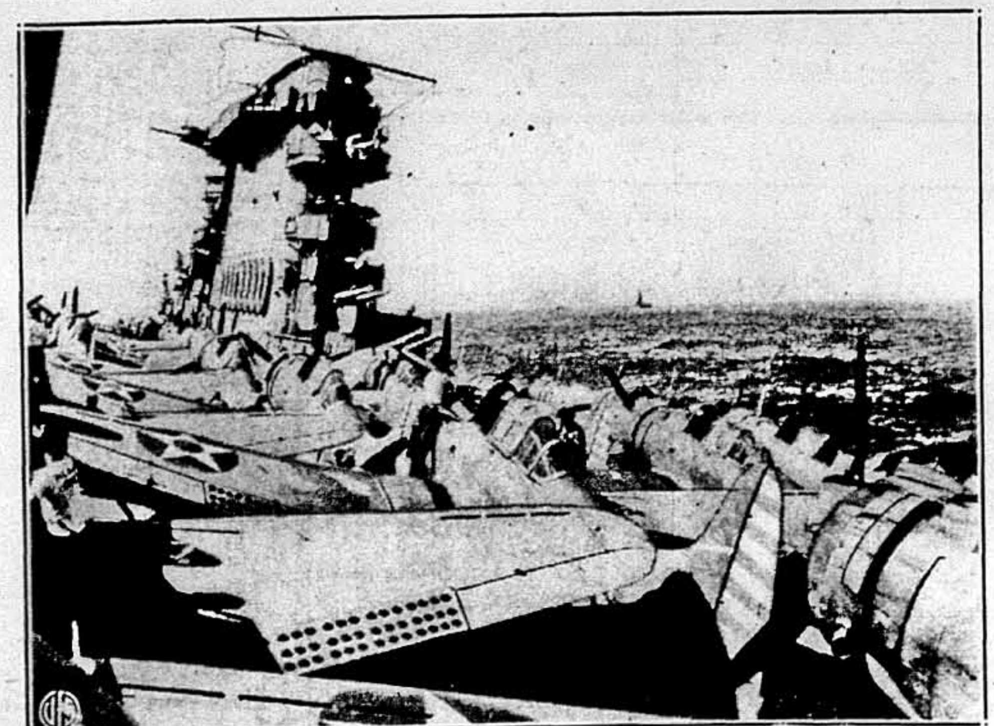
Про Більшу І Сильнішу Польщу

(Докінчення зі сторони 2-гої)

Польщі. Цеж український нарід був тим валом, що хоронив Европу перед наїздом азіятів, а оборона Відня не булаб мала місця, якби українські козаки не були прийшли в поміч польському королеви Собіському. З легким серцем віддає посол Ґреґем полякам велику частину корінно-українських земель, признаних їй ризьким договором, про який навіть Ленін сказав, що чим більше чужих, непольських етноґрафічних земель Польща одержить, тим скорше ними „вдавиться". Одержавши майже половину непольських земель, зуживала Польща головну свою енерґію і свої фінансові засоби на польщення тих земель, а про забезпечення своїх границь від заходу мало дбала, а можливо і не мала гроша на їхнє забезпечення, бо зуживала його на жандармерію, поліцію, шпіонів і військо для польщення і гнетення своїх „національних меншин".

Забуває посол Ґреґем, домагаючись „великої і сильної Польщі і про „Лінію Керзона", яка підкреслювала, що на території на схід від цеї лінії поляки є в меншости. Якщо посол Ґреґам хоче дійсно „сильної Польщі", то повинен бажати, щоб вона повстала на чисто етноґрафічних польських землях, а тоді буде вона справді сильна; величина, це другорядна річ, в приміненню до Польщі навіть шкідлива. Колиб Польща була в році 1939 лиш на своїх етноґрафічних землях, вона булаб цілком певно потрапила довше ставити спротив військам Гітлера, чого доказом оборона Варшави, що впала в тиждень по розгромі і втечі польського уряду і війська заграницю.

ЛІТАКИ ФЛЬОТИ. — На чардаку цього американського воєнного корабля, пристосованого до вожения літаків, уставлені рядами літаки, які на даний приказ можуть злетіти з чардака на повітря й вдарити на ворога. Корабель сповняє патрольну службу „десь на Тихому океані".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Добрий приклад.

Дня 1. лютого Сестрицтво Н. З. П. Діви Марії (на горах міста), відбуло свої річні збори.

На збори зійшлося поважне число членкинь та як звичайно радили на важними справами. Порушено теж і те, що наша прибрана Батьківщина Америка є тепер у війні.

Членки зрозуміли, що і нам треба стати до помочі, та ухвалили закупити Бонди Оборони на суму $750.00. Бонди рішено закупити через о. В. Лотовича.

Слід згадати, що сестрицтво є запомогове. Вкладку платимо 25 центів, а членкинь приймаємо тільки до 45 років.

Тож закликаємо все місцеве жіноцтво вписуватись до Сестрицтва Н. З. П. Діви Марії перед вище згаданими роками бо потім буде запізно.

По зборах уряджено гарну несподівану забаву для нововибраної предсідниці п. Марі Грабар, та її мужа Івана, з нагоди 25-літнього ювилею їх подружого життя.

Всі присутні ввійшли до великої салі, де вже були заставлені столи з смачними стравами.

Ювилятів привитала бувша предсідателька п. А. Сарантіно та передала гарний дарунок від сестрицтва.

При веселій забаві, гості не забули за народні цілі, та зложили $22.00, з чого розділено як слідує: $10 на Народний Дім, $7 на Ам. Чер. Хрест, а $5 на радіо програму.

Забава тревала до пізного вечера.

Уряд Сестрицтва на 192 рік є такий: Марія Грабар, предсідниця; Юстина Шмайда, заст. предс.; Анна Сарантіно, секретарка; Анна Шимон, касієрка; Т. Журавецька і К. Коблин контрольорки.

Соня Микитка.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Річні збори 385. відділу У. Н. Союза

Дня 20. грудня м. р. відбулися річні збори 385. відділу Українського Народного Союзу в салі української католицької церкви св. Константина. На цих зборах не тільки дискутовано відділові справи, але також члени нараджувалися, як помогти нашій Батьківщині, яке є тепер у війні з агресорами.

Збори відчинив короткою промовою голова відділу п. Ґ. Гресько, який зложив рівнож звіт з діяльности відділу за цілий рік. Він твердив, що праця у відділі поступала нормально, бо між членами й управою панувала взірцева згода та співпраця. Секретар відділу п. О. Козак, у своюму звіті згадав за ті трудноці, які він мав у збиранні членських вкладок, тому його функція була значно труднішою ніж минулих років. Касієр О. Шабатура ствердив, що своє діловодство вів згідно зо своїми спроможностями та розумінням. Звіти контрольної комісії, в яку входили Ц. Федорців, І. Процай і М. Канюк, ствердили, що все знаходиться в порядку.

П. В. Ковалів згадав про воєнну ситуацію, в якій знайшовся наш край, та про нашу горожанську повинність зглядом Батьківщини. Тому то рішено закупити Бондів Державної Оборони на суму $400. Постановлено також купити 4 примірники „Історії України" М. Грушевського та 2 книжки „Богдан — гетьман України" Ю. Вернадського. „Історію України" рішено переслати по одному примірникові до Публичної Бібліотеки, до бібліотеки Мінесотського Університету, до Ст. Томас Каледжу й до редакції „Міннеаполіс Стар-Джорнал". Книжку проф. Вернадського призначили ми до Мінесотського Університету та до Публичної Бібліотеки. На покриття коштів закупна книжок зголосився п. О. Шабатура піти по коляді та зібрати потрібні гроші. Цей плян вдався на пречуд, бо заколядовано 25. грудня (наша громада святкувала Різдво разом з американцями) $61, з того $21 призначено на закупно книжок, а $40 на вищу школу в Стемфорді, Конн. Колядувати ходили: О. Шабатура, І. Шміґановський, Ст. Романюк і Л. Харчишин.

Зложили коляду: Ґ. Греськів $2.50, по $2: о. С. Шиманський, О. Шабатура, І. Кіт, Ґ. Олійник. По $1: В. Кузів, О. Козак, І. Козак, І. Сохорович, М. Віцентів, Ф. Пікула, І. Процай, Н. Гусак, П. Федорців, І. Павчак, В. Ревцьо, Н. Кіт, Ґ. Ковалів, П. Бутрин, Ґ. Вонс, П. Яворський, п-і Бачинська, Л. Харчишин, М. Хас, В. Сопотюк, п-і Е. Сопотюк, Гр. Федушко, Н. Мандзин, М. Ковалів, П. Бечкало, І. Тура, п-ні Бігун, Т. Гілецький, Т. Кантор, Г. Кошляк, П. Мандюк, Ю. Федюк, Ф. Ірха, Н. Кучинський, І. Олійник, Н. Бойко, П. Гусак, п-ні Гусак, Ст. Романюк, Ф. Бородай, І. Кіт мол.; по 50 ц.: Ґ. Переймибіда, І. Касіянчук, Н. Гунчак, І. Ріко, Д. Менюк, М. Блашкевич, Ф. Дмитрук, Д. Михальчишин, Н. Мойсей, п-і Шипорт, В. Панчишин, П. Скрипець, А. Степанчак, Ю. Манзин, І. Шміґановський, М. Садовський і О. Семирозум — 25 центів.

О. Козак,
секретар 385. відділу.

ФРАНЦУЗИ ПЛАТЯТЬ ЗА СВОЮ НЕВОЛЮ

ВІШІ. — Французький уряд заявив, що до кінця минулого року Франція заплатила німцям за те, що ті вдержують свою армію на французькій території, 210 біліонів французьких франків. Провадження війни з німцями коштувало Францію без порівнання менше. Французький уряд, щоб видобути ті гроші, вибродує німцям усе своє добро. Всі важкі економічні підприємства переходять в німецькі руки.

ПІДДАВСЯ.

Як британські війська перемогли війська держав оси коло провалу Галфая, між бранцями був італійський генерал Феделе ді Джорджіс. На світлині: генерал підїздить автом до британської команди здати свій відділ у полон.

Продукції кожного міліона автів потягає за собою вжиття 350,000 фунтів могерового продукту (вовни з ангорської кози), яке постачають 87,500 кіз.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 15. лютого, в год. 12:30 сполудня, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. — А. Васильовська, предс.; О. Оленець, кас.; І. Подола, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від. 316., відбудуться в четвер, 12. лютого, в Народнім Домі, 831 Джозеф Еве., в годині 8. ввечір. Проситься всіх членів прибути на означений час. — С. Герега, предс.; Т. Олексин, кас.; В. Іванців, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — На річних зборах Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140., що відбулися 18. січня, вибрано на рік 1942. такий уряд: Ст. Роган, предс.; Ст. Пановський, заст.; Мих. Когут, кас.; Іван Горак, заст.; Іван Кравець, секр.; Іван Короницький, заст.; контроля: Василь Терлецький і Ілля Стрільбицький. Збори відбуваються в 3. неділю по першім, в гали церковній, 526 W. Rayen Ave. Найближчі збори відбудуться 15. лютого, в 12:15, по Сл. Божій, в церковній гали. Наш відділ 140. закупив держ. бонд за 200 долярів. Напоминається членів, щоби вписували своїх дітей до своєї найбезпечнішої організації, котра має такі грамоти, як і інші компанії, але танші. До того ви є в У. Н. Союзі членом і маєте право ним рядити так, як вам подобається через своїх делеґатів і кожний має право сказати про свою організацію, що він вважає за відповідне для її добра, а в інших компаніях ні. Тому то варто подумати і своїх дітей вписати до У. Н. Союзу. Повідоміть секретаря, а він певно прийде і запише Вас і Ваші діти до У. Н. Союзу. Члени, котрі далеко мешкають, можуть написати до секретаря: John Krawetz, P. O. Box 31, Girard Ohio. — За уряд: Стефан Роган, предс.; Мих. Когут, кас.; Ів. Кравець, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Бр. св. Кирила й Методія, від. 86., на річних зборах 25. січня вибрало новий уряд на рік 1942. як слідує: Григорій Сайкевич, предс.; Гр. Костик, заст.; С. Федірко, кас.; Іван Бокла, заст.; П. Саламаха, фін. секр.; П. Польовий, заст.; А. Тарас і Гр. Костик, контр. комісія; Гнат Захарійчук, надз. хорих. Місячні збори відбудуться в неділю, 15. лютого, зараз по відправі, де звичайно. Проситься всіх членів зійтись начас, бо маємо ще раз рішати справу державних бондів. Повідомляється членів, котрі не платять до Бр. каси, що на річних зборах перейшла ухвала, за таких членів не посилати більше розмету до Союзу. — Секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Річний мітінг Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 176., відбудеться 16. лютого, в год. 7., в гали церковній, бо в місяці січні члени були повідомлені картками на десь 12. січня, але на 107 членів явилось 15, а на 20. січня члени були знов повідомлені, то також було 15 і мітінг відложено на день 16. лютого. Як на цей мітінг члени не будуть присутні і не поплатять місячних вкладок, то щоби не нарікали, як побачать у Свободі своє імя, що суспендовані, бо секретар по хатах ходити не буде. Тепір маєте пейду що два тижні; то за першу пейду, яку дістаєте що десятого, треба заплатити вкладку на мітінгу, а не приносити до секретаря, бо я офісу не маю в хаті. Уряд просить вас, члени, прийдіть на цей мітінг бодай раз на рік і виберіть уряд, то може новий уряд буде ходити по дри рази до хати за вкладками. Ви, члени, говорите, що маєте поліси такі, як у інших компаніях, то до вас має колектор приходити до хати. В У. Н. Союзі колекторів нема і ви, члени, того не знаєте, що ви самі тих колекторів платите. Наколи прийде колектор до вас, то гроші на столі готові для того колектора, а наколи прийде секретар, то сварня, бо жінка дала гроші мужови, щоби заплатив вкладку, а муж пропив тай для секретаря нема грошей. Тож ще раз просимо, члени, прийдіть на цей мітінг! — За уряд: Стефан Дзюрдзевич, предс.; Петро Бабяк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 2. пополудні, в гали У. Н. Дому при 4655 Мартін ул. На ці збори повинні усі члени конечно прибути та виповнити свої належидости. Воно троха дивно виглядає, що ще тепер є багато членів, котрі чомусь з плаченням вкладок зволікають. Не знаю, чому. Того нема в чужих іншуренцах, щоб по пару місяців чекали. Отож до кого це відноситься, хай старається справу полагодити, бо в противнім разі знаєте, що статут каже, щоб опісля не було якого непорозуміння. Рівнож пригадуємо, що за посередництвом відділу можете купити державний бонд оборони. Тим способом зробите, як каже наша пословиця, одним стрілом два заяці убєте. Обширніше в тій справі почуєте на зборах, а що найважніше, таки не забувайте, а старайтеся поможности приєднувати нових членів, а спеціяльно молодь. Панове Союзовці, Ви, що ще ваші жінки і діти або внуки не є записані в реєстрі українських імен, хай це зроблять безпроволочно, бо ніхто не знає, що може бути, а гріш інвестований в такій інституції, як наш Батько Союз, ніколи не пропаде, а стократно вернеться. Союз має ріжні поліси як для старших, так і для дітей, за котрі не треба більше платити як у чужих, а противно, чужі вам того ніколи не дадуть, що Союз. Отож громадно під прапор Батька-Союзу, щоб не було ні одного, щоб не належав з цілою родиною до найкращої орґанізації, котра носить назву Український Народний Союз. — Володимир Лідик, предс.; Петро Кізел, секр.; Ілько Андрусевич, кас.

МІКІСПОРТ, ПА. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 132., відбудуться в неділю, 15. лютого, зараз по Сл. Божій. Проситься всіх членів на ті збори прибути, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Член, що не явиться на ті збори без важної причини, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Усик, прот. секр.

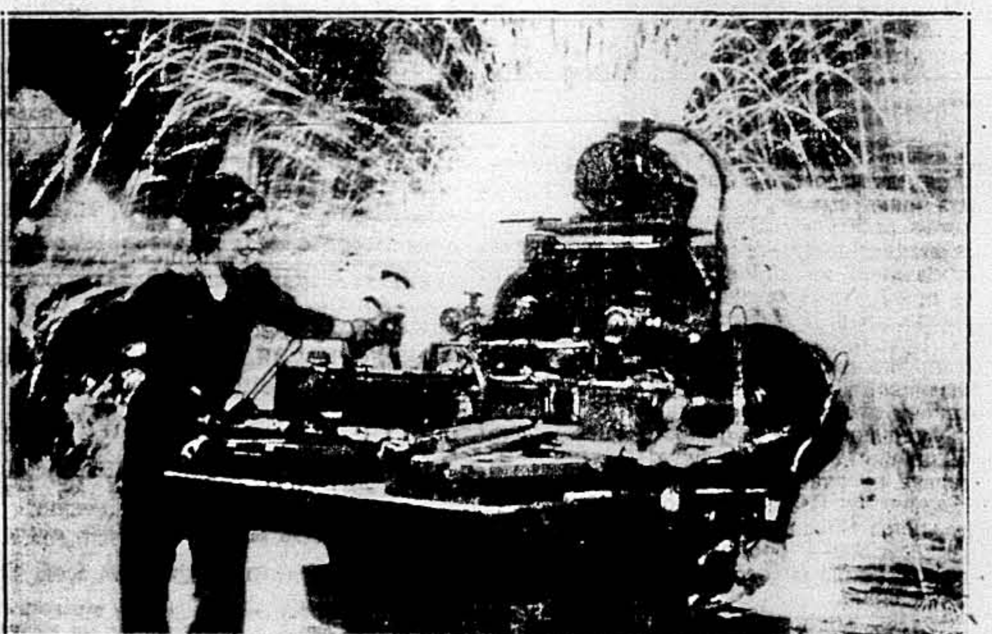
РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ., від. 367., відбудуться в неділю, 15. людого, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на зборах, бо є важні справи. Винуваті члени вкладками чи належитостями повинні вже порівнати свої довги так, щоби не читати їх імена що місяця. Шановні члени! Чи треба що місяця пригадувати, що ваша повинність вписувати своїх дітей, кревних та приятелів до своєї орґанізації Союзу. Чим краща чужа за свою рідну? Не давайте себе просити, а з охотою вписуйте своїх дтейі і знайомих! — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

ТАМАСТОН, КОНН. — Місячні збори Тов. Українська Січ, від. 421., відбудуться в неділю, 15. лютого, в 2. годині, в Українській Галі на Проспект ул. Запрошується всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: А. Береза, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесник, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36., відбудуться в неділю, 15. лютого, в гали церковній, в годині 3. точно. Проситься члениць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. На минулих зборах, котрі відбулися 11. січня, ухвалили сестри одноголосно, щоби купити бонд за сімсот пятьдесять на оборону краю і купилося за 750 дол. бонд. Ухвалили теж сестри дати на Американський Червоний Хрест 25 дол., і далося. Вже прийшли дві книжки „Історія України" та одна „Богдан". Секретарка принесе на мітінг, щоб члениці оглянули. Приходіть тепер часто на збори, бо тепер всілякі справи і ухвали. Приходіть, а ви всі мусите знати, що робиться у нас. Приходіть і приведіть з собою нових члениць, а ми їх радо впишемо, а ви отримаєте нагороду за приєднання. — За уряд: Катерина Олексин, предс.; Анастасія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 15. лютого, в 2. годині пополудні, в Набожинського. Просимо членів прийти на збори на означений час. На річних зборах вибрано уряд на 1942. рік той самий, що урядував у 1941. році. — Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Фидина, кас.; Микола Лісний, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 259., відбудуться в неділю, 15. лютого, точно в годині 2. пополудні, в галі парохіяльній. На ці збори мають прибути всі члени, бо є важні справи до полагодження. Котрий член не прибуде на ці збори, підлягає карі після ухвали. — В. Горинець, предс.; Н. Партика, кас.; І. Побуцький, секр.

АЖ ІСКРИ ЛЕТЯТЬ, коли „челядник" ковалі в лондонській фабриці амуніції візьметься до роботи. Цим „челядником" є тут пані А. Г. Мейдмент, одна з багатьох англійських жінок, що працюють в амуніційних фабриках, коли їх чоловіки служать в армії.

ТАРЗАН, ч. 592. — Скок через голови.

Без найменшого страху Зеля бігла в сторону вояків, що наставились її перехопити. Для неї вони немов не існували.

Пару кроків перед ними, сама в хвилині, як вояки вже мали її досягнути руками, вона підскочила вгору і перелетіла їм понад голови.

Вона була подібна до якоїсь птиці, або риби, що перелітає понад головами здивованих вояків, з відкритими широко ротами.

Позаду вояків вона впала наперед на руки, а опісля легенько і зручно випрostувалась і стала на ноги. А далі — пропала в безвісті.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.